

Dr. B. Loonstra, in “Kerkblad van het Noorden”, september 2007.

Aandacht voor de gaven van de Geest

In gereformeerde kring zijn de gaven van de Geest onderwerp van gesprek. In het vorige nummer werd een bijdrage van dr. Van Vlastuin besproken, die terughoudend is tegenover charismatische invloeden. Nu komt een theoloog aan het woord die ervoor pleit juist open te staan voor de bijbelse gaven.* De auteur, Willem Smouter, is Nederlands Gereformeerd predikant en bestuurslid van de stichting New Wine Nederland, die vanuit Houten de gereformeerde wereld vertrouwd probeert te maken met de geestelijke gaven als werkelijkheid in de gemeente van Christus.

De hoofdlijn

Uitdrukkelijk richt Smouter zich op wat wij ervaren als uitzonderlijke gaven van de Geest, zoals tongentaal, profetie en genezing. Hij stelt dat dit helemaal geen uitzonderlijke gaven zijn. Ze behoren bij de goede schepping van God, maar zijn door de zonde aangetast. Door de Geest worden ze weer in functie en ere hersteld. Daarmee hebben we de hoofdlijn van het boek te pakken: met de geestelijke gaven werkt de Geest aan het herstel van de schepping die door de zonde is ontwricht.

Met deze stelling wil Smouter twee zaken op hun plaats krijgen en houden. Allereerst, wat ik al noemde: de gaven van de Geest horen er helemaal bij. Het is onjuist te beweren dat ze tot de begintijd van de kerk beperkt zijn gebleven. Ze maken juist deel uit van het doel van de schepping. Het gaat er in de schepping om dat God bij de mensen woont en hun zijn gaven schenkt. De Geest is bezig dat te realiseren. Leven door de Geest maakt de mens meer mens, namelijk mens in zijn of haar door God geschonken kracht, mens voor Gods aangezicht, en mens samen met anderen.

De schrijver werkt dat op een boeiende manier uit, al maakt die uitwerking ook wel eens een wat gekunstelde indruk. Dat de mens geschapen is naar het beeld van God verbindt hij met de vrucht van de Geest, waarvan we in Galaten 5: 22 lezen: liefde, blijdschap, vrede, enz. Dat God de mens de macht en de opdracht heeft gegeven om te heersen over de schepping verbindt hij met de gaven van de Geest, waarvan we lezen in Romeinen 12 en in 1 Korintiërs 12 en 14. De opdracht bij de schepping aan de mens om zich te vermenigvuldigen en de aarde te vervullen brengt hij in verband met de zendingsopdracht aan de kerk. Zo wordt de situatie van de gemeente van Christus gefundeerd in de schepping. In dit kader past ook de nadruk die de schrijver legt op de stelling dat Jezus zijn wonderen verrichtte niet als ‘verklede God’, maar voluit als mens in de kracht van de Geest.

Naast de blijvende betekenis van de geestelijke gaven als scheppingsgaven is er nog een tweede doel dat de schrijver met zijn hoofdstelling wil bereiken. Hij wil laten uitkomen dat de verlossing door Christus en de Geest nog ten dele is. We leven nog niet in de voleinding van het scheppingsherstel. We zijn erheen op weg. Wij ontvangen de Geest als eerste voorschot. Dat betekent bijvoorbeeld dat de gave van genezing nog beperkt is en niet ieder gebed om genezing wordt verhoord. Het betekent ook dat profetieën niet met al te grote stelligheid mogen worden uitgesproken. Wij horen de woorden van God altijd als beperkte en zondige mensen en onze inzichten, ook als ze ons geschonken zijn, moeten worden getoetst. Dit ‘ten dele’ kan worden verbonden met wat de schrijver als de achilleshiel van een charismatische gemeente beschouwt, een gemeente dus waar de gaven van de Geest worden nagestreefd, ontvangen en beoefend. Haar zwakte is, dat sommigen zich laten voorstaan op hun gave en dat anderen jaloers zijn op wat iemand heeft ontvangen. Dan verliezen ze allen het voorlopige

van de gaven uit het oog. Op een verrassende manier laat de schrijver zien hoe juist in dit verband 1 Korintiërs 13, het lied van de liefde, functioneert tussen de hoofdstukken 12 en 14.

De waarde

De grote waarde van dit boek is, dat ik daardoor onontkoombaar voor de blijvende actualiteit van de geestelijke gaven in de gemeente ben geplaatst, zozeer zelfs dat ik me afvraag: hoe is het mogelijk dat wij daar zo lang de ogen voor gesloten hebben! Wat komt er in de praktijk van de reformatorische belijdenis ‘alleen door de Schrift’ bitter weinig terecht! We menen allen dat we pal staan voor deze belijdenis, maar intussen hebben we allen een blinde vlek voor de buitenbijbelse invloeden die ons zicht op de bijbelse boodschap mede bepalen, in dit geval bij de beoordeling van de blijvende geldigheid van de gaven van de Geest. Ik heb wel een paar kritische opmerkingen bij het boek die tamelijk fundamenteel zijn, maar de genoemde verdienste blijft daarbij recht overeind staan.

Kritische kanttekeningen

Met een aantal punten ben ik niet zo gelukkig. De formulering dat Jezus zijn wonderen niet verrichtte als ‘verklede God’ stuit mij tegen de borst. Gelukkig probeert de schrijver in een apart hoofdstuk deze benadering te verantwoorden ten overstaan van de christologie van de kerk. Voor mijn gevoel slaagt hij daar echter niet in. De kern van de leer van de goddelijke en menselijke natuur in de ene persoon van Christus is naar mijn inzicht, dat in de mens Jezus Góð aan ons gelijk geworden is, tot ons spreekt en onder ons optreedt. Dus ook in de wonderen van de mens Jezus heeft God de Zoon het initiatief. Als je dat ontkent ontcom je er mijns inziens niet aan de twee naturen van Christus uit elkaar te trekken. De réden waarom Smouter zo over de wonderen van de mens Jezus spreekt, kan mij ook niet overtuigen. Dat is zijn grondstelling dat de gaven van de Geest bij de schepping horen en niet bovennatuurlijk en daarmee uitzonderlijk zouden zijn. Hij laat zelf met 1 Korintiërs 12: 6 zien dat het in de gaven om werkingen gaat die door God in mensen worden teweeggebracht. Dat is de essentie: God werkt via mensen. Hoort dat bij de schepping? In ieder geval gebeurt het in continuïteit met de schepping, maar God doet daarbij ook dingen die boven de schepping uit gaan. Het werk van de Geest is niet alleen herstelwerk, in de voleinding komt er een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, dat is een herstelde én verheerlijkte schepping. Ook op die verheerlijkte toekomstige werkelijkheid geeft de Geest voorschotjes.

De opvatting dat de gaven van de Geest gewoon scheppingsgaven zijn wordt ook in stelling gebracht bij de verklaring van wonderen die buiten het geloof in Christus plaats vinden, zoals alternatieve geneeswijzen. De schrijver wil die alternatieve genezingen niet meteen occult noemen, maar ze beschouwen als verborgen potenties in de schepping die naar buiten komen, zoals dat ook het geval is bij de reguliere geneeskunde die zonder geloof kan worden beoefend. Daarin ga ik een eind met hem mee. Maar dan zou ik vervolgen: de charismatische gaven onderscheiden zich daar juist van, niet in de zin dat ze slechts bij hoge uitzondering gebeuren, maar daarin dat de Geest van God die alles nieuw maakt, erin aan het werk is.

Niet de eerste

De kritiekpunten nemen niet weg, dat wij door dit boek op een indringende wijze worden bepaald bij de betekenis van de gaven van de Geest voor de gemeente nu. Toch is Smouter niet de eerste die daarvoor als gereformeerd theoloog de aandacht vraagt. In de tijd dat hij in Apeldoorn studeerde vroeg prof. Versteeg op colleges en in publicaties de aandacht al voor de gaven van de Geest in de gemeente. In de openingszin van zijn boek doet Smouter daaraan geen recht. Hij schrijft: ‘Ik ben van mijzelf niet zo spiritueel. En bovendien ben ik goed gereformeerd. Dus als je die twee samen neemt, dan kun je nagaan dat ik er nooit aan gedacht heb dat ik nog eens een boek zou schrijven over de gaven van de Geest...’ Wel zet hij bij de

doordenking andere accenten. Versteeg benadrukte: het gaat in de gaven niet om het uitzonderlijke, maar om de dienstbaarheid aan de opbouw van de gemeente. Er worden dan ook naast 'bijzondere' heel 'gewone' gaven genoemd: dienen, onderwijzen, leiding geven, barmhartigheid bewijzen (Romeinen 12: 8). Smouter voegt daaraan toe: ook wat in onze beleving nogal uitzonderlijk lijkt, hoort er gewoon helemaal bij. Daarmee heeft hij een aspect benadrukt dat onze serieuze aandacht verdient.

Emmeloord

B. Loonstra

Willem Smouter, *Herstelwerk: De Geest werkt van schepping tot voleinding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2007. 152 pagina's. Prijs: € 12,90.